

1. GİRİŞ

Konu, Bakanlık Makamının 20.03.2025 tarihli ve 22299642-661.01-3865816 sayılı Olur'u ile yürürlüğe konulan Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Kontrolörleri 2025 Yılı Denetim Programı ile öğrenilmiştir (Ek:1).

2. KONU

Raporun konusunu, 17/05/2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2024/7 sayılı tasarruf tedbirleri genelgesi kapsamında, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin harcamalarında tasarruf sağlanması, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımına ilişkin olarak yapılan iş ve işlemlerin yerinde denetlenmesi, durum tespiti yapılması ve tasarruf tedbirleri genelgesine uyum seviyesinin artırılması oluşturmaktadır.

3. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Bakanlık Makamının Olur'u kapsamında, Kontrolörlüğümüzce Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinde 18.08.2025 tarihinde denetime başlanmıştır. Denetim, 2024/7 sayılı tasarruf tedbirleri genelgesinin yayımlandığı 17.05.2024 tarihi ile 30.06.2025 tarihleri arasındaki dönemi kapsayacak şekilde yapılmıştır.

3.1 Genel İlkeler

Yapılan denetimde, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesince tasarruf tedbirleri genelgesi hükümlerinin uygulanmasına önem verildiği, yapılan harcamalarda gelir ve gider dengesinin korunarak belediyenin geçmişten gelen borçlarının gelecek üç yıl içerisinde sıfırlanmasının ve denk bütçe uygulanmasına geçilmesinin hedeflendiği görülmüştür. Belediyenin 2025 yılı gelir bütçesi gerçekleşme oranı %55,20 iken gider bütçesi gerçekleşme oranı %45,52'dir. Büyükşehir Belediye Başkanının tasarruf tedbirleri genelgesi hükümlerini bizzat uygulaması ve personeli de teşvik etmesi nedeniyle önemli tutarda tasarruf sağlanmıştır. Belediyenin 01.04.2024 tarihinde 6.963.006.961 TL olan borcu 31.07.2025 tarihi itibarıyla 5.289.164.922 TL'ye düşürülmüştür. Bu dönemde ödenen toplam borç miktarı 1.673.842.039 TL'dir (Ek:2).

3.1.1 Kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş mevzuatında belirtilen faaliyet alanları ile doğrudan ilgisi olmayan harcama ve taahhütte bulunamayacağı;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *"Kamu kurum ve kuruluşları kendi kuruluş mevzuatında belirtilen faaliyet alanları ile doğrudan ilgili olmayan herhangi bir harcama veya taahhütte bulunmayacak"* hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, harcamaların 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda belirtilen görev ve sorumluluklara uygun olduğu görülmüştür.

3.1.2 Yılı ve takip eden yılların bütçelerinde ilave yük oluşturacak şekilde faaliyet genişlemesine ve iş artışına gidilemeyeceği;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *"Kamu hizmetleri ve yatırım projeleri, bütçe sınırları içinde kalınarak ayrılan kaynakların üzerinde harcama yapılmasına yol açılmadan azami tasarruf anlayışı içinde yürütülecektir. İş programları da harcama/finansman programlarına*

göre gerçekleştirilecektir. Yılı ve takip eden yılların bütçelerinde ilave yük oluşturacak şekilde faaliyet genişlemesine ve iş artışına gidilmeyecektir” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı ile Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı tarafından 44.686.013,01 TL tutarında iş artışı yapıldığı görülmüştür. Ancak yapılan işlerin, Fen İşleri Dairesi Başkanlığı ile Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığına ayrılan bütçe sınırları içinde kaldığı tespit edilmiştir. Bütçe ile verilen 1.226.085.000 TL tutarındaki ödenegin 30.06.2025 tarihi itibarıyla sadece 333.647.682,73 TL’sinin kullanıldığı, ayrılan kaynağın üzerinde harcama yapılmadan azami tasarruf anlayışı içinde işlerin yürütüldüğü görülmüştür (Ek:3/1-2).

3.1.3 Şartname ve sözleşmelere konulamayacak hükümler;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“ihale şartname ve sözleşmelerine idare tarafından kullanılmak üzere araç, makine, ekipman temini gibi alım ya da yapım konusuyla ilgisi olmayan unsurları dâhil etmeyeceklerdir”* hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, tasarruf tedbirleri genelgesinin yayımlanmasından sonra düzenlenen ihale şartname ve sözleşmelerinde buna ilişkin herhangi bir hüküm tespit edilememiştir.

3.1.4 Yapılan alımlarda ölçek ekonomisinden yararlanılması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“Kamu kurum ve kuruluşları, yapacakları alımlarda ölçek ekonomisinden yararlanarak ihtiyaçların daha düşük maliyetlerle temini amacıyla ortak alım yoluyla tedariki yaygınlaştıracaklardır”* hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, ölçek ekonomisinden yararlanmak amacıyla demirbaş, kırtasiye, temizlik vb. malzemelerin toplu olarak satın alınmasına özen gösterildiği görülmüştür.

3.1.5 Mal ve hizmetlerin Devlet Malzeme Ofisi (DMO) aracılığıyla temininin esas olacağı;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“İdarelerin Devlet Malzeme Ofisi (DMO) tarafından karşılanabilecek mal ve hizmetlerinin DMO aracılığıyla temini esas olacaktır”* hükmü yer almaktadır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından tasarruf tedbirleri genelgesinin yayımlanmasından sonra mal ve hizmetlerin mümkün olduğunca DMO aracılığıyla temin edilmesi önemsenmiş ve DMO aracılığıyla satın alınan mal ve hizmet alımlarının toplam tutarı 177.076.475,24 TL’ye ulaşmıştır (Ek:4).

3.2 Taşınmaz Edinilmesi, Kiralanması ve Kullanılması

3.2.1 Yeni lojman, memur evi, kamp, kreş, eğitim, dinlenme ve benzeri sosyal tesis edinilemeyeceği;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“Yeni lojman, her ne adla olursa olsun memur evi, kamp, kreş, eğitim, dinlenme ve benzeri sosyal tesis ve bunlarla ilgili arsa veya arazi satın alınmayacak, kamulaştırılmayacak, yeni kiralama yapılmayacak ve yeni inşaat başlanmayacaktır”* hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, tasarruf tedbirleri genelgesinin yayımlanmasından sonra yeni lojman, memur evi, kamp, kreş, eğitim, dinlenme ve benzeri sosyal tesis ve bunlarla ilgili arsa veya arazi satın alımı, kamulaştırılması, yeni kiralama yapılması veya yeni inşaat başlanılmasına ilişkin herhangi bir tespit yapılamamıştır.

3.2.2 Lojman kiralari ve sosyal tesis ücretlerinin rayiç bedeller dikkate alınarak yeniden belirlenmesi;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Lojman kiralari ve sosyal tesis ücretleri rayiç bedeller dikkate alınarak yeniden belirlenecektir*” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, belediyeye ait lojman olmadığı ifade edilmiştir. Sosyal tesis ücretleri ise rayiç bedeller dikkate alınarak belirlenmektedir.

3.2.3 Hizmet binası kiralamalarının belli bir takvim çerçevesinde ivedilikle sonlandırılması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Hizmet binalari, kamu binalari standartlari esas alınarak ihtiyaç analizleri ve tasarruf anlayışı çerçevesinde gözden geçirilecektir. İhtiyaç fazlası bina veya bölümleri ihtiyacı olan kurumlara tahsis edilecektir. Hizmet binası kiralamaları, belli bir takvim çerçevesinde ivedilikle sonlandırılacaktır*” hükmü yer almaktadır.

Tasarruf tedbirleri genelgesinin yayımlanmasından sonra Emlak ve İstimlak Dairesi Başkanlığı tarafından hizmet binası kiralamalarının sonlandırılmasına yönelik çalışma yapılmış ve bunun sonucunda kiralık olan 26 birim kapatılarak kira giderlerinden 7.358.182,54 TL tasarruf sağlanmıştır. Ayrıca 2005 yılında 20 yıllığına kiralanan ve sebze hali, şıra hali, kuru gıda toptancı hali, sosyal tesisler gibi hizmetler için kullanılan 869 dükkândan 669 adedinin kira sözleşmesi sonlandırılmıştır (Ek:5/1-2).

3.3 Resmi Taşıtların Edinilmesi ve Kullanılması

3.3.1 Kamu kurum ve kuruluşlarınca, 3 yıl süreyle her ne şekilde olursa olsun yeni taşıt edinilemeyeceği, ancak savunma ve güvenlik hizmetleri için ihtiyaç duyulan taşıtlar ile ambulans ve itfaiye araçlarının acil ve zorunlu hallerde edinilebileceği;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Genelgede belirtilen hükümler hilafına ortaya çıkabilecek zorunlu ihtiyaçların karşılanabilmesi veya izin gerektiren durumlar için... belediyeler bakımından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin alınacaktır*” hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm doğrultusunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından alınan izin ile toplam değeri 73.418.273,00 TL olan 13 adet araç satın alınmıştır (Ek:6/1-10).

3.3.2 237 Sayılı Taşıt Kanununda belirtilenler dışında hiçbir makama arazi binek ve yabancı menşeli araç tahsis edilmeyeceği;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*237 sayılı Kanun hükümlerinin izin verdiği hâller hariç hiçbir makama arazi binek gibi taşıtlar ile yabancı menşeli taşıt, makam aracı olarak tahsis edilmeyecektir*” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetime, Büyükşehir Belediye Başkanına makam aracı olarak 2023 model TOGG T10X aracının tahsis edildiği görülmüştür.

3.3.3 Ekonomik ömrünü doldurmuş olması nedeniyle hurdaya ayrılmış araçlar;

237 Sayılı Taşıt Kanununun 13. maddesinde, “Bu kanunun konusuna giren taşıtların satılabilmeleri, ya tahsis edildiği hizmet konusunun artık kalmamış olmasına veya ekonomik ömrünü doldurmuş bulunmasına bağlıdır. Bu taşıtların ekonomik ömürlerini doldurmuş olmaları hali ilgili dairesinin teklifi üzerine Karayolları veya Devlet Su İşleri idaresinden bir makine uzmanı, kurumun yetkili bir personeli ile trafik teşkilatından bir uzmandan teşekkül edecek komisyon tarafından verilecek raporla belirtilir. Bu raporlar kurumun bağlı olduğu bakanlıkların tasvibine sunulur. Bu taşıtlar yürürlükte bulunan hükümlere göre satılır” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, ekonomik ömrünü doldurmuş olmaları nedeniyle hurdaya ayrılmış araçların Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketine gönderildiği görülmüştür (Ek:7/1-2).

3.3.4 Memuriyet mahalli dışındaki görevlere (şehirlerarası, merkezden taşraya ve taşradan merkeze vb.) zorunlu durumlar hariç resmî taşıtla gidilemeyeceği;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Memuriyet mahalli dışındaki görevlere (şehirlerarası, merkezden taşraya ve taşradan merkeze vb.) zorunlu durumlar hariç resmî taşıtla gidilmeyecektir. Ayrıca memuriyet mahalli dışındaki görevlere başka ulaşım araçları ile gidilmesi hâlinde aynı yere ilgilinin görevinde kullanılmak üzere taşıt gönderilmeyecek, gidilen yerdeki resmî hizmet araçlarından istifade edilecektir” hükmü yer almaktadır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesince memuriyet mahalli dışındaki çeşitli görevlere resmi taşıtla personel görevlendirmesi yapıldığı görülmüştür. Ancak yapılan görüşmede söz konusu görevlendirmelerin zorunluluktan kaynaklandığı ifade edilmiştir.

3.3.5 Taşıtların verimli kullanımı ile işletme maliyetlerinin düşürülmesine yönelik alınan önlemler;

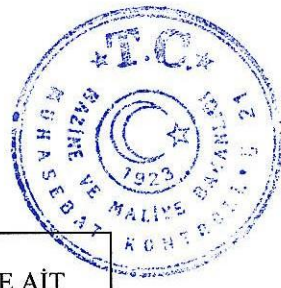
Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Taşıtların verimli kullanımı ile işletme maliyetlerinin asgari seviyeye indirilmesine yönelik gerekli önlemler idarelerce alınacaktır. Bu kapsamda taşıtların masrafları gider türleri itibarıyla plaka bazında düzenli olarak kayıt altına alınacak, harcama yetkililerince taşıtların çalışma süresi, güzergâhı, ortalama yakıt tüketim değeri, bakım maliyetleri ve sürücü performansı düzenli olarak izlenecektir” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, satın alınan Arvento marka araç takip sistemi ile taşıtların masraflarının, çalışma sürelerinin, güzergâhlarının, ortalama yakıt tüketim değerlerinin, bakım maliyetlerinin ve sürücü performansının düzenli olarak izlenebildiği görülmüştür (Ek:8/1-3).

3.4 Haberleşme Giderleri

3.4.1 Tebligatların elektronik tebligat sistemi kullanılarak yapılması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Kamu kurum ve kuruluşları, tebligatlarını ilgili mevzuatında istisna tutulan durumlar hariç elektronik tebligat sistemlerini kullanarak yapacaklardır. Mevzuat hükümleri uyarınca elektronik tebligat adresi alma zorunluluğu olmayan kişilerin bu sistemlere dâhil olabilmesi kamu idarelerince teşvik edilecek ve azami gayret gösterilecektir. Tüm yazışmaların elektronik bilgi yönetim sistemi üzerinden yapılması ivedilikle sağlanacaktır. Elektronik bilgi yönetim sistemleri üzerinden yapılan resmî yazışmalar ayrıca posta ile gönderilmeyecektir” hükmü yer almaktadır.

01.05.2024-12.08.2025 TARİHLERİ ARASI POSTA İLE GÖNDERİLEN ÖDEME EMİRLERİNE AİT POSTA MASRAFI	
01.05.2024-31.12.2024 TARİHLERİ ARASI: 381 ADET X175 TL	66.675,00
01.01.2025 -24.01.2025 TARİHLERİ ARASI: 150 ADET X175 TL	26.250,00
10.02.2025-12.08.2025 TARİHLERİ ARASI: 973 ADET X210 TL	204.330,00
TOPLAM	297.255,00

Haberleşme giderlerinde tasarruf sağlanması amacıyla tebligatların elektronik ortamda yapılmasına önem verilmiş ve 18.282 adet tebligatın sadece 504 adedi posta ile gönderilmiş, kalan tüm tebligatlar elektronik bilgi yönetim sistemi üzerinden yapılmıştır. Böylece yaklaşık olarak (16.778X175TL=) 2.936.150 TL tasarruf sağlanmıştır.

3.4.2 GSM hattı kullanımı;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Cep telefonları sadece Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakanlar, yüksek yargı organları başkanları, valiler ve belediye başkanları ile hizmet gereksinimi dikkate alınarak 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kadro, pozisyon ve görevlerde bulunanlar ile belediyelerde genel sekreterler ve genel müdürler ile sınırlı olmak üzere bakanlıklar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda bakan, belediyelerde belediye başkanı, diğer idarelerde üst yönetici tarafından belirlenen makamlar için tahsis edilebilecektir. Bu şekilde cep telefonu tahsis edilen makamların listesi bakanlıklar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar ile diğer idareler bakımından Cumhurbaşkanlığına, belediyeler bakımından ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderilecektir. Bakanlar, belediye başkanları ve üst yöneticiler tarafından; cep telefonu tahsis edilen makamlar için aylık cep telefonu görüşme ücreti limitleri, 1800 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmeyecektir” denilmektedir.

Yapılan denetimde, cep telefonu tahsisinin, belediyelerde genel sekreterler ve genel müdürler ile sınırlı olmak üzere belediye başkanı tarafından belirlenen makamlar için tahsis edilmesi gerektiği halde bu makamlar dışındaki personele de zorunlu olarak cep telefonu tahsis edildiği görülmüştür.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kullanılan mobil GSM hat sayısının Haziran 2024 tarihi itibarıyla 191 adet olduğu, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen çalışma sonucunda 50 adet hattın pasife çekildiği, 20 adet hattın devrinin gerçekleştirildiği ve bu işlemler sonucunda aktif olarak kullanılan hat sayısının 121 adede indirildiği görülmüştür.

Belediyenin bilgi işlem yöneticisi ile yapılan görüşmede, Belediyenin görev alanının coğrafi olarak geniş olması ve yapılan hizmetlerin önemli bir kısmının sahada olması nedeniyle GSM hattının ya da telsiz kullanımının zorunlu ihtiyaç olduğu, GSM hattının faks gibi de kullanılması ve ucuz olması, telsiz kullanımının ise hem verimli olmaması hem de çok pahalı olması nedeniyle iletişim aracı olarak GSM hattının tercih edildiği ifade edilmiştir.

Dolayısıyla, zorunlu ihtiyaç sebebiyle GSM hattı tahsis edilen personelin listesinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

3.4.3 Milletlerarası görüşmelere açık olan telefon numaraları;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“Kurum hizmetlerinin gerektirdiği zorunlu haller ile güvenlik, istihbarat, askerî ve uluslararası ilişkiler maksatlı milletlerarası görüşmelere açılacak telefonlar, bakanlıklar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda bakan, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanı, diğer idarelerde üst yönetici tarafından belirlenecektir”* hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, başkanlık makamı ile genel sekreterlik makamınca kullanılan iki adet sabit hatlı telefonun milletlerarası görüşmelere açık olduğu ancak yurt dışı görüşme olmadığı için faturasının mevcut olmadığı tespit edilmiştir.

3.4.4 Kurum arşivlerinin elektronik bilgi yönetim sistemine taşınması ve fiziki arşiv tutulmaması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“Kurum arşivleri elektronik bilgi yönetim sistemlerine taşınacak ve bunu müteakip fiziki arşiv tutulmayacaktır”* hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, son bir yıl içerisinde toplam 199.962 adet evrakın dijital olarak sisteme işlendiği ve arşivlendiği görülmüştür. Bu çalışmalar sayesinde hem belgeye erişim hızlandırılmış hem de fiziksel arşiv yükü azaltılarak dijitalleşme konusunda önemli bir ilerleme kaydedilmiştir.

3.5 Personel Görevlendirmesi

3.5.1 Zorunlu nedenlerle yapılan yurt dışı geçici görevlendirmeler;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, *“zorunlu hâllerde yapılacak yurt dışı geçici görevlendirmeler, bu amaçla tahsis edilmiş başlangıç ödeneğini aşmamak kaydıyla, görevin süresi ve görevli sayısı en az seviyede tutularak bakanlıklar, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarda bakan, diğer idarelerde üst yönetici onayı ile yapılacaktır. Söz konusu görevlendirme onayları ile görevlendirme sonucuna ilişkin raporlar, görevlendirmenin bitimi tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Kamu Personeli Bilgi Sisteminde yer alan modül aracılığıyla Cumhurbaşkanlığına bildirilecektir. Bu kapsamda yapılacak görevlendirmelerde; il özel idareleri bakımından İçişleri Bakanlığınca, belediyeler bakımından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yayımlanan veya yayımlanacak genelge hükümlerine uyulacaktır”* hükmü yer almaktadır.

Belediye meclisinin kararı doğrultusunda zorunlu nedenlerle yurt dışına geçici görevlendirmeler yapılmıştır. Bu kapsamda alınan meclis kararı ektedir (Ek:9/1-3).

Yurt dışı görevlendirmeler, ilgili birimlerin genelgelerine ve yürürlükteki mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu görevlendirmeler ile Şanlıurfa'nın uluslararası görünürlüğü ve tanıtımına katkı sağlanmış ve uluslararası işbirlikleri geliştirilmiştir. Kültürel, tarihi, müzik ve turizm alanlarındaki projeler başarıyla tanıtılmıştır. Gelecek yıllarda yapılacak uluslararası toplantılar için ön hazırlık ve stratejik işbirlikleri oluşturulmuş, belediye personelinin bilgi birikimi artırılmış ve şehrin uluslararası ağlardaki etkinliği güçlendirilmiştir.

3.5.2 Hizmet içi eğitim, konferans, seminer, çalıştay, sempozyum, toplantı, organizasyon ve benzeri her türlü faaliyetlerin uzaktan erişim yöntemleriyle yapılması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet içi eğitim, konferans, seminer, çalıştay, sempozyum, toplantı, organizasyon ve benzeri her türlü faaliyetlerinin uzaktan erişim yöntemleriyle yapılması esastır. Söz konusu faaliyetlerin yüz yüze yapılmasının zorunluluk arz ettiği durumlarda kamu tesisleri kullanılacak, bu faaliyetler mümkün olduğunca kamu personeli tarafından yürütülecek, görev süresi ve görevli sayısı asgari seviyede tutulacaktır” hükmü yer almaktadır.

Düzenlenen hizmet içi eğitim, konferans, seminer, çalıştay, sempozyum, toplantı gibi faaliyetlerin, Belediyenin kendi tesisleri kullanılarak kamu personeli tarafından yürütülmesine özen gösterilmiştir (Ek:10).

3.6 Basın ve Yayın Giderleri

3.6.1 Kurumu ve faaliyetlerini tanıtmaya yönelik rapor, kitap, dergi, bülten ve benzeri yayınların hiçbir şekilde basılmayacağı;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “İdareyi ve faaliyetlerini tanıtmaya yönelik rapor, kitap, dergi, bülten ve benzeri yayınlar hiçbir şekilde basılmayacak, bu dokümanların hazırlanması ve paylaşımı elektronik ortamda yapılacaktır. Bastırılması zorunlu diğer dokümanlar ise ihtiyaç sayısı kadar ve ekonomik malzeme kullanılarak bastırılabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarınca hiçbir şekilde günlük gazete alımı yapılmayacak, görev alanı ile ilgili olmayan yayınlara abone olunmayacaktır” hükmü yer almaktadır.

Belediyenin faaliyet raporu, bütçe raporu, stratejik plan, performans programı gibi kurumsal raporlar dijital ortamda hazırlanmakta, fiziki olarak basımı yapılmamaktadır. Günlük gazete alımı yapılmamaktadır.

3.7 Kırtasiye ve Demirbaş Alımları

3.7.1 Zorunlu haller hariç büro malzemesi, makine ve teçhizat, tefrişat, bilgisayar ve donanımı ile benzeri demirbaş alımının yapılmaması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Kamu kurum ve kuruluşlarınca zorunlu haller hariç olmak üzere 3 yıl süreyle büro malzemesi, makine ve teçhizat, tefrişat, bilgisayar ve donanımı ile benzeri demirbaş alımı yapılmayacaktır. Bu varlıklar, ekonomik ömrü tamamlanmadan hiçbir şekilde elden çıkarılmayacaktır. Bilgi işlem sistemlerinin yenilenmesi ve genişletilmesi durumunda hizmet ihtiyacının gerektirdiği özellikler ve kapasite dikkate alınacaktır. Ayrıca fiziki olarak birbirine yakın makam ve birimlerdeki fotokopi, faks ve benzeri büro malzemelerinin ortaklaşa kullanılması sağlanacaktır” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca zorunlu olmadıkça kırtasiye ve demirbaş alımı yapılmadığı ifade edilmiştir. Fiziki olarak birbirine yakın makam ve birimlerdeki fotokopi, faks ve benzeri büro malzemelerinin ortaklaşa kullanımına özen gösterilmektedir.

3.8 Temsil, Tören, Ağırılama ve Tanıtım Giderleri

3.8.1 Uluslararası toplantılar ile millî bayramlar hariç, zorunlu haller dışında temsil ve ağırılama ödeneklerinin kullanılmayacağı;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Temsil ve ağırlama ödenekleri, zorunlu haller dışında kullanılmayacaktır. Uluslararası toplantılar ile millî bayramlar hariç açılış, konferans, seminer, yıl dönümü ve benzeri kutlama ve organizasyonlara ilişkin faaliyetler nedeniyle gezi, kokteyl, yemek ve benzeri davetler düzenlenmeyecek, hediye verilmeyecek ve diğer adlar altında ödeme yapılmayacaktır. Yılbaşı ve bayram dönemlerinde kamu görevlileri tarafından gönderilecek tebrik ve kutlama mesajları elektronik ortamda gönderilecek, kamu kurum ve kuruluşlarınca kaynağına bakılmaksızın ajanda, takvim, plaket, hatıra, hediye, eşantiyon ve benzeri malzemelerin alım, basım ve dağıtımı yapılmayacaktır” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığınca zorunlu olmadıkça bu tür harcamaların yapılmadığı ifade edilmiştir. Temsil, tören ve ağırlama giderleri Ocak-Mart 2024 döneminde 84.302.257,57 TL iken bu giderler Nisan-Aralık 2024 döneminde 21.942.141,33 TL’ye Ocak-Haziran 2025 döneminde ise 6.943.407,16 TL’ye düşürülmüştür (Ek:11).

3.8.2 Yılbaşı ve bayram dönemlerinde gönderilen tebrik ve kutlama mesajlarının elektronik ortamda gönderilmesi;

Yapılan denetimde, yılbaşı ve bayram dönemlerinde gönderilen tebrik ve kutlama mesajlarının elektronik ortamda gönderildiği ifade edilmiştir.

3.9 Personel Giderleri

3.9.1 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu uyarınca uygulamaya konulan toplu sözleşmeler ile ilgili uygulama;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu uyarınca uygulamaya konulan toplu sözleşmelerde öngörülen koruyucu giyim ve donanım malzemeleri, söz konusu sözleşmelerde yer alan hizmetlerde görev yapan personel ile sınırlı olarak, aynı şekilde verilecektir. Bu yardım karşılığında çek, kupon veya benzeri ödeme araçları kullanılmayacak ve nakdî bir ödemede bulunulmayacaktır” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, personele verilmesi gereken koruyucu giyim ve donanım malzemeleri için nakdi ödeme yapılmadığı ifade edilmiş ve denetim sırasında da usulsüz bir durum tespit edilememiştir.

3.9.2 Kurumdaki mevcut personelin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak üzere alınan tedbirler;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Mevcut personelin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak üzere gerekli tedbirler alınacak, bu personel hizmet standartlarına uygun ve dengeli bir şekilde görevlendirilecek ve atıl personel oluşmasına izin verilmeyecektir. Kamu personeli zorunlu haller dışında fazla çalışma ücreti ve nöbet ücreti alacak şekilde çalıştırılmayacaktır. Kamu kurum ve kuruluşları, fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma giderlerini asgari seviyede tutmak amacıyla 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununda yer alan serbest zaman ve denkleştirme süresi hükümlerini öncelikle uygulayacaktır” hükmü yer almaktadır.

Belediyede görevli personelin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak, hizmet standartlarına uygun şekilde görevlendirmek ve atıl personel oluşmasına izin vermemek için azami çaba gösterilmektedir.

Diğer taraftan, zorunlu nedenlerle çalıştırıldıkları ifade edilen;

Memurlara 2024 yılında 1.110.759 TL, 2025 yılında 978.233 TL olmak üzere toplam 2.088.992 TL,

İşçilere 2024 yılında 11.863.867 TL, 2025 yılında 6.553.670 TL olmak üzere toplam 18.417.537 TL,

Hizmet alımı personeline 2024 yılında 43.480.334 TL, 2025 yılında 64.223.052 TL olmak üzere toplam 107.703.386 TL,

Fazla çalışma ücreti ödenmiştir (Ek:12).

3.9.3 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan işçilerin önceki yıllara ilişkin izinleri;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin süreleri, ilgili yıl içerisinde kullanılacaktır. Ayrıca, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin süreleri, yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami 3 yıl içerisinde kullanılacaktır” hükmü yer almaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan işçilerin önceki yıllarda hak kazandıkları halde kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerini gösterir listeler ile izinlerin kullanılmasına yönelik yazılan yazılar ektedir (Ek:13/1-34).

Liste incelendiğinde, işçilerin yıllık ücretli izin sürelerini kullanmamayı alışkanlık haline getirdikleri görülmüştür. İşçiler emekli olurken almayı düşündükleri toplu ödeme nedeniyle bu durumu kabul ve tercih etmiş olabilirler. Ancak bazı işçilerin 20-25 yıl hiç izin kullanmadan çalışması anlamına gelen bu durumun hayatın olağan akışına aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığının değişik tarihlerde konuyla ilgili olarak ilgili birimlere yazı yazdığı, ancak Kontrolörlüğümüzce yapılan denetimde bunun uygulamaya geçirilemediği görülmüştür. Bu konunun titizlikle takip edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan işçilerin yıllık izin hakkını kullanmayarak biriktirmesi, bu süreye ilişkin ücretlerin tamamını alabilecekleri anlamına da gelmemektedir. Yargıtay pek çok kararında, işçinin uzun yıllar yıllık izin kullanmamasını hayatın olağan akışına aykırı bulmakta ve biriken yıllık izinlerin ancak bir bölümüne ücret ödenmesine hükmedebilmektedir.

Yargıtay işçilerin 5 yıl ve daha fazla süreye ilişkin yıllık ücretli izin alacağı yönündeki iddialarının mutlaka 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 31. maddesinde öngörülen davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde hâkimin davacı işçiye bizzat dinleyerek çalışma ve dinlenme süreleri konusunu açıklığa kavuşturmasını öngördüğünden, uzun yıllar kullanılmayarak biriktirilen izinlerin bir bölümünün yargılama sonucunda geçersiz sayılma riski bulunduğundan, işçilerin yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının karşılığı olarak kendilerine verilen ücretli yıllık izinlerini uzun yıllar biriktirmeden kullanmalarında fayda vardır.

3.10 Enerji ve Su alımları

3.10.1 Belediyede enerji ve su maliyetlerini azaltmak amacıyla yapılan çalışmalar;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “Kamu kurum ve kuruluşları, enerji maliyetlerini azaltmak amacıyla Kamu Binalarında Tasarruf Hedefi ve Uygulama Rehberinde yer alan tasarruf önlemlerine uyacaklardır. Ayrıca doğalgaz ve elektrik enerjisi tedarikinde serbest tüketici kriterlerini sağlayan binalarda ihale usulleri uygulanarak enerji giderlerinin azaltılmasına yönelik gerekli tedbirler alınacaktır. Genel aydınlatmada LED dönüşümü ve diğer tasarruf sağlayıcı tedbirler ivedilikle uygulamaya geçirilecektir. Kamu bina ve tesislerinde enerji verimliliğini artıran uygulamalar geliştirilecek, yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanılması hususunda azami gayret gösterilecektir. Kamu alımlarında, enerji verimliliği yüksek projeler ile enerji kullanımı düşük olan ürünler tercih edilecektir. Su kullanımında israfi önlemek amacıyla gerekli tedbirler alınacak ve tasarruflu cihazlar tercih edilecektir. Yeşil alanların sulanmasında mümkün olduğunca şebeke suyu kullanılmayacaktır” hükmü yer almaktadır.

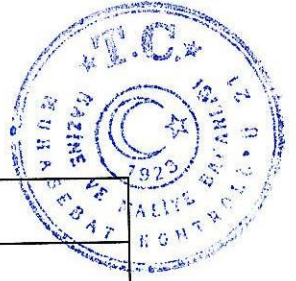
Su tüketimi konusunda tasarruf sağlamak amacıyla muslukların ucuna tasarruf sağlayıcı aparatlar takılmıştır. Bunun yanında suyun arıtma maliyetinin çok yüksek olması dikkate alınarak özellikle parklarda, arazöz ve itfaiye araçlarında arıtılmış şebeke suyunun kullanılmamasına özen gösterilmelidir.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ana hizmet binası için TS EN ISO 50001:2018 Enerji Yönetim Sistemi Standardı uygulanmış ve belge alınmıştır. Ana hizmet binasında enerji verimliliği ve tasarrufu sağlamak amacıyla, pencere açıkken klimanın açılmasını engellemek amacıyla pencerelere manyetik kontak takılmış, kapılarda ısı kazancı sağlamak amacıyla otomatik kapı kapatıcı takılmış, Binadaki bütün aydınlatmalar LED'e dönüştürülmüş olup koridorlarda hareket sensörlü armatürler kullanılmıştır. Bina için Enerji Etüdü yapılmış olup bina enerji sınıfı C'dir. Mevcut durumda enerji verileri izlenmekte ve analiz edilmektedir. Elektrik enerjisi tedariki ihale yöntemiyle karşılanmaktadır.

ŞANLIURFA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN SON ÜÇ YILLIK ELEKTRİK GİDERİ		
2022	15.060.648 kW	47.650.409 TL
2023	16.560.178 kW	66.275.274 TL
2024	17.516.564 kW	79.919.009 TL

01.11.2024 Tarihinde yapılan ihale sonucu Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Dicle Elektrik Perakende Satış Anonim Şirket arasında 16.000.000 kW elektrik enerjisinin 48.240.000 TL bedelle temin edilmesi konusunda sözleşme imzalanmıştır. Böylece 2024 yılı fiyatları temel alındığında 2025 yılında yaklaşık olarak 32.000.000 TL tasarruf sağlanmış olacaktır (Ek:14/1-3).

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin elektrik giderlerine baktığımızda en büyük pay ŞUSKİ'ye (Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü) aittir.

ŞUSKİ'NİN SON ÜÇ YILLIK ELEKTRİK GİDERİ		
2022	278.226.504 kW	785.199.653 TL
2023	295.505.106 kW	840.489.349 TL
2024	288.427.929 kW	898.987.358 TL

ŞUSKİ'nin elektrik gideri Büyükşehir Belediyesinin elektrik giderinin yaklaşık olarak 12 katıdır.

Sorunun çözümü için Büyükşehir Belediyesi Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca tasarruf tedbirleri genelgesinde yer alan, "Kurumlarca, yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanılması hususunda azami gayret gösterilecektir" hüküm esas alınarak kayda değer çalışmalar yapılmıştır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan GES konusunda Büyükşehir Belediyesinin mevcut kurulumları vardır. Merkez arıtma tesisi çatı GES, Akçakale arazi GES, Ceylanpınar arazi GES, Aşık köyü arazi GES, Engelli koordinasyon merkezi çatı GES ve Tenis oyun dünyası çatı GES olmak üzere 6 yerde enerji üretimi yapılmaktadır.

Ayrıca, ŞUSKİ tarafından 40 MW'lık GES santrali kurulumu için İller Bankasından kredi onayı alınmış ve kurulum çalışmaları devam etmektedir. 150 MW'lık GES santrali için Siverek karakeçi mevkiinde bulunan 2 milyon metrekare alanın Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesine tahsisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından talep edilmiştir.

Mevcut santrallere ilave olarak yeni santrallerin yapılması ve geliştirilmesi hususunda Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca, Güneş Enerji Santralleri 2025 Yılı Fizibilite Raporu hazırlanmış ve konu ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca hazırlanan bu Raporda, hazırlanan projelerin uygulamaya geçirilmesi halinde, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile ŞUSKİ'nin elektrik giderlerinin 4-5 yıllık bir dönem içinde %80 oranında azalacağı değerlendirilmektedir.

Büyükşehir Belediyesinin bu faaliyetleri yerine getirebilmesi için, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Siverek karakeçi mevkiinde bulunan 2 milyon metrekare alanı acilen Büyükşehir Belediyesine tahsis etmesi; bununla birlikte Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığının Büyükşehir Belediyesine il kotasından ayrı olarak trafo merkezlerinde yeterli güçte kapasite ayırması gerekmektedir.

3.11 Personel Servisi Hizmetine İlişkin Giderler

3.11.1 Savunma ve güvenlik hizmetleri hariç; toplu taşıma olan yerlerde personel servisi hizmetinin sonlandırılması;

Yapılan görüşmelerde, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde personel servisi hizmetinin bulunmadığı bilgisi alınmıştır.

3.12 Diğer Hususlar

3.12.1 Uçuş milleri;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Bedeli kurum ve kuruluşlarca karşılanmak suretiyle satın alınan mal veya hizmetler karşılığında tahakkuk eden her türlü aynî veya nakdî menfaatin (havayolu şirketlerince sağlanan uçuş milleri vb.), şahıslarca tasarruf edilmesi önlenecek, kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılması sağlanacaktır*” hükmü yer almaktadır.

Yapılan denetimde, bu konuda yapılmış herhangi bir çalışma ve düzenlemenin olmadığı bilgisi alınmıştır.

3.12.2 Ek mali yüklerle karşılaşılması için fatura karşılığı ödemelerini ve diğer yükümlülüklerini zamanında yerine gettirilmesi;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Kamu kurum ve kuruluşları, ek mali yüklerle karşılaşılması için fatura karşılığı ödemelerini ve diğer yükümlülüklerini zamanında yerine getirecekler ve bunun için her türlü tedbiri alacaklardır*” hükmü yer almaktadır.

Yapılan görüşmelerde, Nisan 2024’ten itibaren elektrik, su, doğalgaz, telefon vb. dönemsel ödemelerin titizlikle takip edildiği ve zamanında ödendiği ifade edilmiştir.

3.12.3 Ekonomik değeri olan atıkların değerlendirilmesi;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Ekonomik değeri olan atıklar, bedeli karşılığında ilgili mevzuatına göre düzenli olarak değerlendirilecektir*” hükmü yer almaktadır.

İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı tarafından ekonomik değeri olan katı atıkların değerlendirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır (**Ek:15/1-5**).

Bu kapsamda yapılan çalışmalar ile belediyeye sıfır atık belgesi kazandırılmıştır. Ekonomik değeri olan atıkların değerlendirilmesi ve sıfır atık konusunda öğrencilere eğitim verilmektedir. Tıbbi atık sterilizasyon tesisi, mekanik ayrıştırma tesisi ve atıktan türetilmiş yakıt (ATY) tesisi yapım aşamasındadır. ATY tesisinde elde edilen malzemelerin bölgede bulunan çimento fabrikalarında değerlendirilmesi planlanmaktadır.

Tıbbi atık sterilizasyon tesisinin işletilmesi için Clean World Geri Dönüşüm Ambalaj Atık Enerji Sanayi Ticaret Limited Şirketi ile 25.05.2023 tarihinde kira geliri karşılığında 3 yıllık sözleşme imzalanmıştır.

Ciro gelirinin %58’i büyükşehir belediyesine ait olmak üzere Yap- İşlet- Devret modeliyle yapılan evsel atıktan enerji üretim tesisi 2015 yılından bu yana faaliyetini sürdürmektedir.

3.12.4 Hizmet kalitesinin artırılması amacıyla ihtiyaç duyulan araştırma, geliştirme, eğitim vb. ihtiyaçların öncelikle kurumun kendi personeli tarafından karşılanması;

Tasarruf tedbirleri genelgesinde, “*Kamu kurum ve kuruluşları, hizmet kalitesinin artırılması amacıyla ihtiyaç duyulan araştırma, geliştirme, eğitim vb. ihtiyaçlarını öncelikle kendi personeli veya ilgili diğer kurumların bilgi ve tecrübe sahibi personelinden faydalanarak karşılayacak, zorunlu olmadıkça danışmanlık hizmeti satın almayacaklardır*” hükmü yer almaktadır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca eğitim, kültür, sağlık, ekonomi, hukuk ve psikososyal alanda kapasite güçlendirme faaliyetleri

gerçekleştirilmektedir. Kapasite güçlendirme çalışmaları için ihtiyaç duyulan araştırma, geliştirme, eğitim vb. hizmetler için danışmanlık hizmeti satın alınmamıştır. Bu hizmetler belediyenin kendi personeli, Hayata Destek Derneği, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ), Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Kamer Vakfı gibi ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütlerince ücretsiz karşılanmıştır. Bu hizmetlerin parasal tutarı yaklaşık olarak 1.912.800 TL'dir **(Ek:16)**.

Bilgi işlem sistem odasında atıl durumda bulunan sunucular ve depolama sistemleri kullanılarak yaklaşık değeri 4.500.000 TL olan Felaket Kurtarma Merkezi belediyenin kendi personeli tarafından kurulmuş ve aktif hale getirilmiştir **(Ek:17)**.

Yaklaşık değeri 1.593.000 TL olan itfaiye modülü, çağrı merkezi modülü ve sosyal yardım modülü belediyenin bilgi işlem personeli tarafından SAMPAS firmasının alt yapısı kullanılarak ücretsiz geliştirilmiş ve kullanıma alınmıştır **(Ek:18/1-2)**.

Belediye yazılım şube müdürlüğü 2025 yılında 12 adet web uygulama projesini kendi bünyesinde geliştirerek kullanıma almış ve böylece her bir projeden ortalama 150.000 TL ile 300.000 TL arasında tasarruf sağlanmıştır **(Ek:19/1-2)**.

Belediyenin bünyesinde faaliyet gösteren şirketlere, belediyenin alt yapısında kullanıcı hesabı açılarak ücretsiz EBYS hizmeti verilmiş ve altyapı paylaşımı sayesinde 1.418.571,43 TL tasarruf sağlanmıştır **(Ek:20/1-2)**.

4. SONUÇ

Tasarruf tedbirleri genelgesine uyum sürecinde Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesince önemli bir aşama kaydedildiği, belediyenin geçmişten gelen borçlarının gelecek üç yıl içerisinde sıfırlanarak denk bütçe uygulamasına geçilmesinin hedeflendiği, Büyükşehir Belediye Başkanının tasarruf tedbirleri genelgesi hükümlerini bizzat uygulaması ve personeli de teşvik etmesi sonucu bütçe giderlerinde önemli tutarda tasarruf sağlandığı, belediyenin 01.04.2024 tarihi itibarıyla 6.963.006.961 TL olan borcunun 31.07.2025 tarihi itibarıyla 5.289.164.922 TL'ye düşürüldüğü ve toplam 1.673.842.039 TL borç ödemesi yapıldığı,

Bununla birlikte;

Cep telefonu hattı tahsis edilen personelin listesinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bildirilmesi gerektiği,

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan birçok işçinin 20-25 yıl izin kullanmadan çalışmış olmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, işçilerin beden ve ruh sağlığının korunması için yıl içerisinde hak kazandıkları izinlerini ilgili yılda, birikmiş izinlerinin ise yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami 3 yıl içerisinde kullandırılması gerektiği,

Mevcut yenilenebilir enerji yatırımlarına ilave olarak yapılması planlanan yatırım projeleri için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının, Siverek karakeçi mevkiinde bulunan 2 milyon metrekare alanı acilen Büyükşehir Belediyesine tahsis etmesi; bununla birlikte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Büyükşehir Belediyesine il kotasından ayrı olarak trafo merkezlerinde yeterli güçte kapasite ayırması gerektiği,

Bedeli Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanan uçak biletlerine karşılık havayolu şirketleri tarafından sağlanan uçuş millerinin şahıslarca tasarruf edilmesi önlenerek, Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından kullanılmasının sağlanması gerektiği,

Sonuç ve kanaatiyle düzenlenen bu Raporun bir nüshasının Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına gönderilmesi sağlanmalıdır.

Şanlıurfa, 02/10/2025